

Courtesy of WARP FILMS, MATRIARCH PRODUCTIONS AND PLAN B and Netflix, inc.

Adolescence Avsnitt 3

Språk: Engelska, svensk text

Land: Storbritannien

Ålder: Åk 8 - gymnasiet

Regi: Philip Barantini

Produktionsår: 2025

Längd: 52 minuter

Sammanfattning av serien:

En psykolog genomför samtal med Jamie i fängelset för att titta närmare på hans mentala tillstånd och försöker hitta orsaker till brottet. I avsnittet får man via samtalet följa diskussioner kring könsidentitet, relationer, manlighetsnormer och incel-propaganda. Jamie hävdar att han är oskyldig.

Till detta avsnitt har materialet två inriktningar - *sex och relationer* samt *normer och könsnormer*. Du kan välja det ena, det andra eller båda utifrån ditt lektionsupplägg.

Vi skapar samhället med det vi gör, det vi säger och hur vi interagerar med varandra.

Ett samhälle utan samtal och dialog leder till intolerans, förutfattade meningar och ett "vi och dom"-samhälle där radikaliserings och ohälsa gror.

Serien Adolescens lyfter frågor som utanförskap, normer, mobbning, sociala medier och hur ensidig kommunikation påverkar oss.

Vilket samhälle vill du ha?

Att samtala om utanförskap, normer, mobbning, kan kännas svårt, men i Adolescens ser vi vad tystnaden kan leda till.

Vilket samhälle vill du vara med och skapa?

Med det här materialet börjar vi tala, samtala och reflektera. För det är vi och vårt samtal som skapar samhället, ett samhälle som ska bygga på tolerans för olikheter, där våra barn och unga vuxna känner sig trygga och där samhället är vi och inte dom.

Låt oss börja tala.

Om materialet och metod

Film är fantastiskt. Film skapar empati, en förförståelse och en bra maner för att påbörja ett samtal. Detta diskussionsmaterial är för klassrummet och bör användas i direkt anslutning till visningen. Vi bär alla på en historia, vilket även våra elever/ungdomar gör. Det vi bär med oss kan väcka reaktioner. Därför vill vi att visning och diskussion är en helhet.

Förbered dig som pedagog genom att se serien/ avsnittet. Förbered även eleverna genom att berätta om avsnittets innehåll innan visningen.

Vi vet att du som pedagog är den som känner din elevgrupp bäst så du anpassar frågor, gruppindelning och diskussionens form utifrån gruppen. Sammanfatta avsnittet innan ni börjar diskussionen.

Ni kan till exempel:

- Rita en mindmap kopplat till persongalleri, kronologi och story i grupper.
- Utmana klassen/grupperna att hitta avsnittets tema. Låt dem diskutera i tre minuter och låt grupperna motivera sitt tema.
- Du kan använda dig av sammanfattningen av avsnitten med tillhörande klipp.

Inom skolan finns elevhälsan, vilka besitter erfarenhet och kompetens kring arbete med psykisk och mental ohälsa. I materialet finns länk till Friends material kring att möta pedagogiska utmaningar eller svårigheter vid diskussioner.

<https://friends.se/kunskapsbanken/skolpersonal/ovningar/tips-infor-att-gora-ovningar-med-elever/>

För dig som pedagog finns länkar kopplade till juridik och fördjupad kunskap inom temat. Där kan du och eleverna lära er mer.

Filmklipp

När Jamie berättar om att han har spelat fotboll

Bilderna på Katie

Diskussionsunderlag

Avsnitt 3. Sex och relationer

- 1. Var får unga information om relationer och hur kan det påverka hur man ser på sig själv och andra?**
- 2. Hur kan man prata om andras egenskaper eller utseende på ett respektfullt sätt som inte sårar någon?**
- 3. Hur kan man visa respekt för andras gränser i vänskap och relationer och vem kan man prata med om man behöver stöd?**

- Var och hur möter unga information eller bilder om sex och relationer idag? Hur kan sådant man ser eller hör påverka hur man tänker om sig själv och andra?
- Vad kan vara viktigt att tänka på när man pratar om någons kropp eller utseende?
- Hur kan man märka om en kommentar känns okej eller inte, för en själv eller för någon annan?
- Vad är samtycke för dig?
- Hur kan man visa närhet och omtanke på sätt som känns tryggt och respektfullt för alla inblandade?
- Hur kan man märka om någon vill eller inte vill bli berörd? Vad kan man göra om man är osäker på någons gränser?
- Vilken roll kan vuxna spela när unga funderar kring relationer, känslor och kärlek?
- Vad kan göra det lättare eller svårare för unga att ta upp sina tankar med vuxna? Var kan unga få stöd eller information om relationer?

Visste du att?

Avsnitt 3. Sex och relationer

”Sexualbrott är en bred brottskategori som inrymmer olika former av brott som kränker den sexuella integriteten. De allra flesta som drabbas av sexualbrott är kvinnor och särskilt unga kvinnor. Gärningspersonerna är i de flesta fall män.”

<https://bra.se/amnen/sexualbrott#:~:text=Vad%20klassas%20som%20ett%20sexualbrott%20Sexualbrott%20%C3%A4r,-Sexualbrott%20behandlas%20i%206:e%20kapitel%20av%20brottsbalken>

Vill du veta mer om vad som räknas som ett sexualbrott:

<https://bra.se/amnen/sexualbrott#:~:text=Vad%20klassas%20som%20ett%20sexualbrott%20Sexualbrott%20%C3%A4r,-Sexualbrott%20behandlas%20i%206:e%20kapitel%20av%20brottsbalken>

Vad är sexuella trakasserier?

”Sexuella trakasserier är en sexuell handling som kränker någons värdighet, och som är oönskad av den som blir utsatt. Handlingen utförs alltid utan godkännande eller samtycke. Sexuella trakasserier kan vara kommentarer, ord, blickar eller att någon tar på en på ett sätt som inte känns okej. Sexuella trakasserier kan även vara att någon ger ovälkomna komplimanger, inbjudningar, anspelningar, sprider rykten eller skickar ovälkomna bilder och filmer på nätet.

Att övertala, pressa eller tvinga barn att exempelvis skicka avklädda bilder på sig själva är sexuella trakasserier, men kan också vara brott såsom utnyttjande av barn för sexuell posering eller barnpornografibrott. Även om detta är ovanligt i förskoleålder, är det viktigt att ni i förskolan har kännedom om detta för att kunna stärka barns integritet och arbeta förebyggande mot sexuella trakasserier.”

<https://friends.se/en/kunskapsbanken/forskolepersonal/sexuella-trakasserier-och-samtycke-i-forskolan/>

”Sexuella trakasserier som juridiskt begrepp finns i diskrimineringslagen. Lagen innehåller sex olika former av diskriminering:

- Direkt diskriminering
- Indirekt diskriminering
- Bristande tillgänglighet
- Trakasserier
- Sexuella trakasserier
- Instruktioner att diskriminera”

<https://jamstalldhetsmyndigheten.se/mans-vald-mot-kvinnor/sexuella-trakasserier/vad-sager-lagen-om-sexuella-trakasserier/>

Diskussionsunderlag

Avsnitt 3. Normer och könsnormer

- 1. Hur påverkar normer vad vi tänker om oss själva och andra, till exempel hur tjejer, killar och ickebinära "förväntas" vara eller bete sig?**
  - 2. Hur kan sociala medier och olika online-miljöer påverka våra åsikter om relationer, kön, makt och jämställdhet?**
  - 3. Hur kan man stå upp för sina egna gränser och hjälpa en kompis när det finns grupstryck eller risk för att någon far illa?**
- Vad tänker ni på när ni hör ordet norm, vad är en norm? Hur kan normer påverka hur människor förväntas vara eller bete sig? När kan normer skapa trygghet och när kan de begränsa människor?
  - Vilka förväntningar kan finnas på hur killar/ tjejer/ickebinära ska vara eller se ut? Var tror du att sådana förväntningar kommer ifrån? Hur kan sådana normer påverka hur man mår eller beter sig?
  - På vilka sätt kan könsnormer och genus påverka människors vardag och möjligheter?
  - När märker du att könsnormer påverkar dig mycket och när tycker du att det är oviktigt?
  - Det finns olika internetmiljöer där synen på relationer, kön, könsidentitet, normer och makt diskuteras. Vilka sådana miljöer känner du till?
  - Hur kan innehåll på nätet påverka hur människor ser på relationer och jämställdhet?
  - Vad kan vara viktigt att tänka på när man möter starka åsikter eller budskap om kön, könsidentitet och relationer online?
  - Vad är grupstryck för dig?
  - Vad kan göra det lätt eller svårt att stå upp för sina egna gränser i en grupp?
  - Hur tror du att en grupp kan skapa normer där respekt och samtycke är viktigt?
  - På vilka sätt kan man stötta en kompis som riskerar att göra något som kan skada någon annan?
  - Vet du vart du kan vända dig om du känner dig orolig för att en kompis är i utanförskap eller riskerar att skada sig själv eller någon annan?

Visste du att?

Avsnitt 3. Normer och könsnormer

”Normer är osynliga regler och förväntningar som skapas utifrån föreställningar om vad som är ”normalt” och vad som är ”avvikande”. De talar om för oss vad vi ska tycka, hur vi ska se ut och hur vi ska bete oss i olika sammanhang.”

<https://friends.se/kunskapsbanken/skolpersonal/normer-och-normmedvetenhet-i-skolan/>

”Vad är könsidentitet?

Könsidentitet handlar om vilket kön du själv känner dig som. Din uppfattning om vem du är, vare sig det är ickebinär, tjej, kille eller något annat. Din könsidentitet bestäms alltså inte av hur du ser ut, vilket kön andra förväntar sig att du har eller vilket kön du registrerades som när du föddes.

Du som har en könsidentitet som stämmer överens med könet du registrerades som när du föddes kan kalla dig cisperson om du vill. Du som har en könsidentitet som inte gör det kan kalla dig transperson om du vill. Här kan du läsa mer om trans och cis.”

<https://www.umo.se/jag/kon-och-konsidentitet/konsidentitet/>